

MSK TRG OD KNJIGE 2018 - OBRAZLOŽENJE ŽIRIJA

1. **PLAKETA – IZDAVAČKI PODUHVAT GODINE** – Izdavačima Crnogorska akademija nauka i umjetnosti, Podgorica i Narodni muzej Crne Gore, Cetinje, za knjigu *Otisak & znak* / Mile Grozdanić.

U pročelju djela *Otisak & znak* ispisana je posveta: “Ovu knjigu posvećujem svojim studentima likovnih umjetnosti I grafičkog dizajna, koji su ispunili moj život.” Pošto je Mile Grozdanić profesor Fakulteta likovnih umjetnosti u Beogradu i na Cetinju, koji je ostavio neizbrisiv trag u formiranju generacija, ova posveta govori o tome koliko on proces nastave shvata kao dvosmernu ljudsku komunikaciju i uzajamno duhovno prožimanje. Sopstveni likovni i grafički talenat Mile Grozdanić je iskazao velikim brojem zapaženih izložbi, a ogromno znanje i dar njegovog saopštavanja u sistematizovanom i maštovitom obliku monografijama izuzetne vrijednosti. Posle djela *Put do knjige*, okrenutog knjizi, dolazi, eto, monografija *Otisak i znak*, posvećena novinskom mediju, što nam otkriva već naslovna riječ *otisak*, koja sadrži u sebi *tisak*, drugo ime za štampu. Ovo kapitalno djelo, ostvareno uz podršku izdavača elitnih publikacija, Crnogorske akademije nauka i umjetnosti i Narodnog muzeja na Cetinju, uključuje reprodukcije ogromnog broja domaćih i svjetskih tiskanica, od kojih su najstarije nastale u skromnim uslovima manufakturnog rada, a savremene na podlozi narastajuće i nepredvidive računarske tehnologije. Međutim, Miletov instruktivni tekst i majstorsku montažu ilustracija vodi duh, a ne tehnologija. Riječ je o umjetniku slova i slovesnosti, koji svojim čitaocima predstavlja na stranicama ove obimne i složene knjige, ne samo ono što mogu najnovija mašinska dostignuća, nego i ono što može oslobođeni um u vremenu često zarobljenih i zloupotrebljenih novina. Mile Grozdanić nam vraća povjerenje u istinske mogućnosti ovog medija, koji ima sjajna poglavlja istorije i još uvijek izglednu budućnost.

2. **PLAKETA – NAJBOLJA EDICIJA** – Izdavačkoj kući Arhipelag, Beograd za Ediciju *Zlatno runo*.

Zlatno runo je najprepoznatljivija edicija izdavačka kuće *Arhipelag*, pokrenuta prije jedanaest godina. Do sada je u njoj predstavljeno više od 200 knjiga savremene proze, prije svega romana i pripovjetke. To je strog i reprezentativan

izbor vrhunskih djela savremene srpske i svjetske književnosti, koji čitaoci doživljavaju kao pouzdanu preporuku. Koncept edicije *Zlatno runo* sastoji se, s jedne strane, u pažljivom odabiru knjiga najboljih savremenih pisaca, dok je, s druge strane, riječ o istraživačkom profilu, budući da je edicija otvorena, kad je riječ o stranim ostvarenjima, ne samo za najveće svjetske jezike već i za nova djela nastala na takozvanim “malim jezicima” i u kulturama iz kojih se rjeđe prevodi. Između dva međunarodna sajma knjiga “Trg od knjige” u Herceg Novom, u ediciji su objavljeni novi romani Ljudmile Ulicke, Davida Grosmana, Havijera Serkasa, Klaudija Magrisa, Nine Jargekov, Barbi Marković, Jelene Lengold, Srđana Tešina i Vide Ognjenović. Imajući u vidu kvalitet ovih djela i cjelokupne dosadašnje produkcije, žiri *Zlatnom runu* dodjeljuje Plaketu za najbolju ediciju.

3. PLAKETA – NAJLJEPŠA KNJIGA – Izdavaču CID, Podgorica za knjigu *Bilježnica* / Petar II Petrović Njegoš

Na ovogodišnjem *Trgu od knjiga*, u svekolikom vizuelnom šarenilu, na poseban način se izdvojila *Bilježnica* Petra II Petrovića Njegoša. Knjiga je objavljena u okviru biblioteke “Posebna izdanja”, podgoričkog izdavača CID. Likovno rješenje korice potpisuje Mile Grozdanić, tehnički urednik je Darko Manojlović, a kompjuterski je obradu uradio Davor Palčić.

Snažan kontrast crnog i zlatnog, te diskretno utisnut Njegošev rukopis, koji naglašava teksturu presvlake, potvrđuju činjenicu da privlačnost, vrlo često, ne leži u vizuelnoj agresivnosti. Minimalistički pristup, uz klasične štamparske ukrase, poput zlatotiska i blindruka, iznjedrili su elegantno rješenje, koje privlači već na prvi pogled svojom različitošću. Riječ je o knjizi koja je promišljenom opremom, na prelazu između dvije tehnološke ere, možda i namjerno, uobličena kao omaž onom umnogome zaboravljenom klasičnom, zanatski besprijekornom pristupu u oblikovanju pisanog teksta. Od korice, preko upadljivog forzeca, stiže se do pažljivo izabranog papira, te dobro odmjerenog sloga, čitljivog i nenametljivog. Tehnički je riječ o doista vrijednom izdanju, u kojem je grafički nezahvalan posao – prezentacija fototipije originala, te njegov prepis, u konačnom rezultirao ozbiljnim trodimenzionalnim umjetničkim djelom, što knjiga, u krajnjoj liniji, i treba da bude.

Žiri nije imao nijednog trenutka dilemu da se ovoj knjizi dodijeli priznanje kao najljepšoj knjizi 16. hercegnovskog *Trga od knjige*.

4. PLAKETA – DJEČIJA KNJIGA GODINE – Izdavačkoj kući Laguna, Beograd, za knjigu *Ja sam Akiko* / Stefan Mitić.

Akiko je poetski roman Stefana Mitića, koji je za ovu priliku svoje prezime premetnuo u Tićmi, kako bi i taj elemenat izokrenuo, prilagođavajući ga izokrenutom svijetu djevojčice japanskog imena. Slično stablu baobaba, koje izgleda, bar za maštovit pogled, kao da krošnjom urasta u zemlju, a korijenjem se obraća nebu, svijet male Akiko je ispunjen naglavce postavljenim načinima viđenja stvari, paradoksima, igrama riječi i realizovanim metaforama. Zato nije čudnovato što ovaj roman o djevojčici koja ne voli granice počinje tačkom, a završava se bez nje, otvorenom bejlinom. Mladi Stefan Mitić pokazao je veliki dar da stvara za djecu, a da se prilikom čitanja njegovog štiva svi čitaoci, bilo koje generacije, osjećaju tangiranim i uključenim. On piše duhovito, i istovremeno toplo i lirski, sazdajući novog Malog princa i savremenu bajkovitu priču, punu neobičnosti i opojnih čuda.